

«У СЕРЦІ МОЇМ УКРАЇНА»: пам'яті історика-воїна Юрія Луцця

«Війна забирає в нас кращих», – так ми назвали некролог пам'яті історика і журналіста Дмитра Рибаківа, який загинув під час контрнаступу 18 липня 2023 р.¹

І знову страшна звістка: 28 березня 2024 р. під селом Іванівське (напрямок Часів Яру), виконуючи бойове завдання, загинув український історик-медієвіст Юрій Луццай, чиста і світла людина, яка безмежно любила життя й людей. Він виконав найголовнішу заповідь Христову: возлюбив ближнього свого, як самого себе (Матв. 22:39) – віддав життя своє за ближніх своїх (Іоан. 15:13)! Да прийме Господь його чисту душу во Царстві Своє!

Буквально за кілька годин до відправлення Юрія на передову, 26 березня, ми обговорювали з ним плани щодо видання його монографії та збірки наукових статей у нашому щорічнику «Чернігівські Афіни». А ще – збірку його казок. Юрій дуже хотів, щоб після нього залишився слід в українській історичній науці, в українській медієвістиці. Він заслуговує на це, бо багато зробив. На щастя,

ми встигли з ним усе це обговорити. Не турбуйся, Друже, я виконаю ВСЕ, що ми з тобою запланували зробити.

Юрій родом із Краматорська, він добровольцем пішов на фронт захищати Україну та своє місто, свою рідну Донеччину. Це я пишу для тих, хто досі не розуміє, що Краматорськ – українське місто, а Донбас – це Україна!

Народився Юрій Луццай 10 лютого 1982 р. в сім'ї робочих Новокраматорського машинобудівного заводу Володимира Потаповича та Тетяни Михайлівни Луццайв. У 2006 р. закінчив історичний факультет Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, у 2017 р. – аспірантуру на кафедрі всесвітньої історії історичного факультету Харківського педагогічного університету ім. Г. Сковороди. Свою першу історичну працю опублікував 2009 р. – на березень 2024 р. було опубліковано 25 наукових робіт.

У січні 2023 р. Юрій Луццай вступив добровольцем до лав Збройних Сил України, 26 червня йому присвоєно звання старшого солдата. Про рішення захищати свою країну зі зброєю в руках він розповідав просто й без пафосу: «У ЗСУ я довго не міг потрапити, приходив до військкомату, а мені відмовляли, потім взяли. Я добровольцем пішов, бо хотів захищати країну. Офіційно в лавах ЗСУ я з 30 січня 2023 року. У Донецькій області я був у Нью-Йорку біля Горлівки, під Андріївкою, Кліщівкою, під самим Бахмутом, у Константинівці. Зараз я обіймаю посаду стрільця. Військової освіти в мене немає, всьому вчився на війні. Дуже хочеться миру. Це те, що мотивує мене захищати країну. Я дуже люблю Україну...»²

Науковим зацікавленням Юрія була історія Київської Русі, а більш конкретно: її дальньої окраїни – Господина Великого Новгород. Того самого Новгорода, який не знищила Монгольська орда в XIII ст., але знищила через 300 років – у XVI ст. – орда Московська, – та сама орда, що знищує зараз Русь-Україну. Ця орда знищила волелюбний Новгород саме за те, що він був вільний, і майже поголовно вирізала його населення, а тих, хто вижив,

¹ «Війна забирає в нас кращих, аби вони тримали нам небо»: пам'яті Дмитра Рибаківа. *Сіверянський літопис*. 2023. № 6. С. 148–149.

² «Після Перемоги я хочу бачити наше місто квітучим»: поет та військовий з Краматорська Юрій Луццай. *Pro100Media Краматорська*. 2024. 29 лютого. URL: <https://pro100media.com.ua/eksklyuzyv/my-za-svoboduborolys-skilky-bulo-nashyh-syl-zahyshhayuchy-donechchynu-zagynuv-poet-z-kramatorska-yurij-lushhaj/>.

переселила на землі Московії й асимілювала. «Звільнені» ж від вільних людей Новгородські землі заселила московитами – так само, як зараз заселяє «звільнений» український Маріуполь московитським люмпеном.

Доля Господина Великого Новгорода чекає й нашу Русь-Україну, якщо ми не дамо відсіч ворогу й не відстоїмо нашу вільну країну. Як історик, фахівець з історії руського – не російського! – Новгорода, Юрій Луцкай це дуже добре розумів, тому залишив свій науковий кабінет і пішов в окоп...

У вересні 2023 р. Юрій видав збірку своїх віршів «У серці моїм Україна». Він уже пройшов через жорстокі бої і дуже хотів, щоб ця збірка побачила світ і потрапила в українські бібліотеки та до побратимів на фронт, у різні військові частини. Вчитаймося у вірш «Красива весна»:

*Як красиво, коли весна
Розкриває свої листочки,
І хмари як квочки
Тісняться в закуточку.*

*Як красиво, коли весна
Зграєю птах летить,
І струмок дзвінко журчить,
Пробуджаючи тих, хто спить.*

*Як красиво, коли весна
Пахне свіжістю роси
На зеленій молодій траві,
Що прагне рости.*

*Як красиво, коли весна
В щасті й злагоді вирує,
І нам красу свою дарує,
Поки життя в нас нуртує³.*

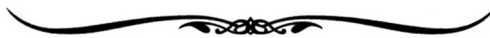
От такий він – Юрій Луцкай: любив життя, любив людей, носив у своєму серці Україну й весну. Із Україною в серці він і пішов весною, захищаючи свою країну та свій народ від лютої тоталітарної зими, яку вдруге Україна вже не переживе...

Остання прижиттєва публікація Юрія була в нашому «Сіверянському літописі» – № 1 за цей рік⁴. Я запропонував йому опублікувати цю статтю ще восени 2023-го. Через Шіроку війну Юрій не встиг її доробити, тому її трішечки доопрацював я, кожний момент ми узгоджували з ним, коли він повертався на перепочинок з нуля. Він встиг побачити цю статтю надрукованою.

26-го ми обговорювали з ним наукові плани під час і після війни, а 28-го Юри вже не стало. П'ять днів він вважався зниклим безвісти, п'ять днів рідні жили надією... Доземний уклін і безкінечна вдячність Юриним мамі й тату!

Друже мій! Ворог забрав твоє життя, але йому НІКОЛИ не забрати твоє ІМ'Я!!!

Віталій Шумило

---

³ Луцкай Ю. У серці моїм Україна. Збірка віршів (2000–2023). Чернівці: SCRIPTORIUM, 2023. С. 18.

⁴ Луцкай Ю. Русь на сторінках книги Марко Поло. Сіверянський літопис. 2024. № 1. С. 5–17.